

Освітня програма
II ступінь навчання (базова середня освіта)
III ступінь навчання (повна загальна середня освіта)
Дніпровського ліцею № 139 Дніпровської міської ради
у 2025/2026 навчальному році

ЗМІСТ

№ розділу	Назва розділу/пункту	Сторінки
I.	Вступ	4
	Пояснювальна записка	5-7
II.	Місія закладу 2.1. Призначення школи та засіб її реалізації	8-9
	2.2. Цілі та задачі освітньої діяльності закладу	10
III.	Регламент освітньої діяльності та структура 2025/2026 навчального року	11
IV	Організація освітнього процесу у 2025/2026 навчальному році	12-13
V.	Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою	14
VI.	ОСВІТНЯ ПРОГРАМА (базова середня освіта - НУШ)	15
	6.1. Загальні положення	
	6.1.1. Мета і завдання освітньої програми (5-6, 7-8)	15
	6.1.2. Загальний обсяг навчального навантаження	16-18
	6.1.3. Навчальний план закладу для класів базової середньої освіти.	18-19
	6.1.4. Особливості організації освітнього процесу згідно програми базової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»	19-21
6.1.5. Перелік модельних навчальних програм, які можуть використовуватися для реалізації освітньої програми	21-22	

	6.1.6. Оцінювання навчальних досягнень учнів	22-26
	6.1.7. Критерії та шкала оцінювання	26
	6.1.8. Очікувані результати	26
	6.2 II ступінь навчання (для 9-х класів)	27
	6.2.1. Загальні положення	
	6.2.2. Загальний обсяг навчального навантаження	27
	6.2.3. Обґрунтування навчального плану	27-29
	6.2.4. Навчальний план для класу, що навчається за науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»	29
	6.2.5. Очікувані результати навчання здобувачів освіти	30-33
	6.2.6. Наскрізні лінії та освітні галузі	33-35
	6.2.7. Форми організації освітнього процесу	35-36
	6.2.8. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	36-38
VII	ОСВІТНЯ ПРОГРАМА (III ступінь навчання - повна загальна середня освіта)	
	7.1. Загальні положення	39
	7.2. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 10-11-х класів	39
	7.3. Обґрунтування навчального плану	40-45
	7.4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти	45
	7.5. Форми організації освітнього процесу.	46-47

	7.6. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	47-49
	7.7. Освітні галузі та навчальні програми	48-49
VIII.	Опис на інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти	50-51
IX.	Інклюзивна освіта	52-53
X.	Індивідуальна форма навчання 10.1. Педагогічний патронаж	54
	10.2. Сімейна (домашня) форма навчання	55-56
	10.3. Екстернат	56
XI.	Організація освітнього процесу для учнів, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країн перебування та України	57-58

XII.	<p>ДОДАТКИ</p> <p><u>Додаток 1</u> Навчальні плани для класів базової середньої освіти 5-6 і 7-8 класи (НУШ)</p> <p><u>Додаток 2</u> Навчальні плани II ступінь (Інтелект України 5-8 класи)</p> <p><u>Додаток 3</u> Модельні програми (базова школа)</p> <p><u>Додаток 4</u> Загальні критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно Державного стандарту базової середньої освіти</p> <p><u>Додаток 5</u> Свідоцтво досягнень</p> <p><u>Додаток 6</u> Навчальний план II ступінь (9-і класи)</p> <p><u>Додаток 7</u> Навчальний план II ступінь (Інтелект України 9 клас)</p> <p><u>Додаток 8</u> Навчальний план III ступінь</p> <p><u>Додаток 9</u> Навчальний план III ступінь (Інтелект України 10-11 класи)</p>	
------	--	--

	<u>Додаток 10</u> Навчальні програми програми Додаток 11 Інформація про варіативну складову	
--	--	--

ВСТУП

Відповідно до статті 1 Закону України «Про освіту» Дніпровський ліцей № 139 Дніпровської міської ради (далі Ліцей № 139), як суб'єкт освітньої діяльності, реалізує автономію, що означає право на самоврядування, яке полягає в самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності. Освітня програма Ліцею № 139 є єдиним комплексом освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання (стаття 1 Закону України «Про освіту»). Основою для розроблення освітньої програми є Державні стандарти освіти відповідного рівня.

Освітня програма містить:

- структуру програми;
- загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями, циклами та роками навчання;
- навчальні плани Ліцею № 139 з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів й закріпленням за цими предметами/інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність;
- очікувані результати навчання учнів;
- перелік модельних навчальних програм та навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом Ліцею № 139;
- форми організації освітнього процесу;
- інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти та опис інструментарію оцінювання.

Термін реалізації: 2025/2026 навчальний рік

РОЗДІЛ І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма Дніпровського ліцею № 139 Дніпровської міської ради містить комплекс освітніх компонентів, спланованих та організованих закладом для досягнення учнями визначених цією програмою очікуваних результатів навчання, для всебічного розвитку, виховання і соціалізації особистостей, які здатні до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, мають прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готових до свідомого життєвого вибору, самореалізації, відповідальності, трудової діяльності, громадянської активності та досягнення відповідного рівня обов'язкових результатів навчання та сформованих компетентностей, визначених Державними стандартами освіти.

Освітня програма розроблена за змістом та на виконання наступних документів:

- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 20.08.2025 № 1003 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»,
- листа Міністерства освіти і науки України від 22.08.2025 № 1/17526-25 «Про організацію 2025/2026 навчального року в закладах загальної середньої освіти»
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394
- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р;
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2022 року № 972;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типових освітніх програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»);
- наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»; зі змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 13.09.2021 № 983

- наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 20.06.2025 № 890 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»);
 - наказами Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021, № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам), від 03.08.2022 № 698 та від 12.08.2022 № 743-22 щодо оновлення змісту освітніх програм для учнів 1-11 класів.
 - наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;
 - Рішення Комітету з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради України «Про затвердження Рекомендацій слухань у Комітеті на тему: «Освітні втрати й освітні розриви на рівні загальної середньої освіти: вимірювання та механізми подолання» (протокол від 07.06.2023 № 122)
 - наказу Міністерства освіти і науки України від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»
 - наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»
 - Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»
 - наказу Міністерства освіти і науки України від 13.08.2025 № 1/168128-25 Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році
 - Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затверджене наказом МОН України від 12.01.2016 № 8 (зі змінами)
 - Положення про дистанційну форму здобуття загальної середньої освіти, затверджене наказом МОН України від 08.09.2020 № 1115 (зі змінами)

Освітня програма закладу включає:

- Освітню програму базової середньої освіти:
 - ✓ першого циклу - адаптаційний 5-6-ті класи
 - ✓ та другого циклу - базове предметне навчання (7-8 класи);
- Освітню програму для базової загальної середньої освіти (9 класи)
- Освітню програму для повної загальної середньої освіти (10-11 класи)

Базова та повна середня освіта окреслює підходи до планування й організації Закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення

здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти. Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії Закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Освітня програма Закладу визначає:

- рівні освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження, розподіл на тиждень, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- навчання за наскрізними лініями;
- форми та методи організації освітнього процесу;
- освітні галузі та навчальні програми;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітню програму Закладу побудовано із урахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів здобувачів освіти.

Освітня програма Закладу та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті Закладу.

РОЗДІЛ II. МІСІЯ ЗАКЛАДУ

1.1 Призначення ліцею та засіб його реалізації

Головною метою освітнього закладу є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатної до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готової до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Забезпечення освітньої діяльності Дніпровського ліцею № 139 Дніпровської міської ради в 2025-2026 навчальному році буде здійснюватися на основі принципів: якість, доступність, індивідуальність, академічна доброчесність, партнерство, успішність.

Головними завданнями закладу є:

- забезпечення умов для якісного надання освітніх послуг шляхом тісної взаємодії в системі «здобувачі освіти - батьки здобувачів освіти - педагоги»;
- реалізація права здобувачів освіти на здобуття повної загальної освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту на подальших етапах;
- створення сприятливого освітнього середовища на основі демократизації, гуманізації, співпраці, співтворчості, спрямоване на зміцнення здоров'я дітей, створення умов для фізичного розвитку, соціальної адаптації, духовного зростання.

Заклад освіти несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

Основним засобом реалізації призначення закладу Ліцею № 139 є здійснення освітньої діяльності відповідно до загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

- II ступінь - базова загальна середня освіта;
- III ступінь - повна загальна середня освіта.

У закладі освіти створені умови для досягнення здобувачами освіти якісних результатів навчання та забезпечується відповідність їх рівня загальної середньої освіти Державним стандартам. Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення ліцею є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм, що забезпечується шляхом формування ключових

компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, години якої відведені на запровадження факультативів, індивідуальних занять, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти до профільну та профільну підготовку, що враховує освітні запити учнів та батьків, кадрове забезпечення та матеріально-технічну і методичну базу закладу.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 03.06.2025 № 808 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України 30 серпня 2022 року № 972 «Про внесення змін до Державного стандарту базової середньої освіти» та від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти", години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.”

Навчальні плани зорієнтовані на роботу школи II-III ступенів за 5-денним навчальним тижнем з українською мовою навчання.

1.2 Цілі та задачі освітньої діяльності закладу

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітньої програми обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем школи в освітньому просторі міста, району, мікрорайону.

Перед навчальним закладом поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту базової і повної загальної середньої освіти на рівні вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти.
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

РОЗДІЛ III. Регламент освітньої діяльності та структура 2025/2026 навчального року

Дніпровський ліцей № 139 Дніпровської міської ради включає:

- базову школу – учні 5-9-х класів (21 класів)
- старшу школу – учні 10-11 класів (14 класів)

Відповідно до ст. 10 розділу III Закону України «Про загальну середню освіту» 2025/2026 навчальний рік розпочинається у День знань - 1 вересня 2025 року і закінчується 30 червня 2026 року. Структура навчального року (тривалість навчальних занять, поділ на семестри та режим роботи) встановлюються закладом у межах часу, передбаченого робочим навчальним планом. Тривалість канікул протягом навчального року не повинна становити менш як 30 календарних днів.

Навчання відбуватиметься за семестровою системою, яка включає в себе 4 чверті, об'єднані в 2 семестри.

Система навчання в закладі передбачає 4 канікулярні періоди, тривалістю не менше, ніж 30 календарних днів):

Організація роботи закладу передбачає наступні засідання:

- педагогічної ради;
- методичної ради школи;
- нарад при директорові;
- батьківських зборів;
- батьківських комітетів закладу та класів.

Педагогічною радою закладу від 29.08.2025 року Протокол № 1 визначено тривалість навчального тижня та днів занять і відпочинку, а саме:

- заклад працює за **п'ятиденним** навчальним тижнем в одну зміну, вихідні дні - субота і неділя.
- **I семестр**: 01.09.2025 – 24.12.2025 (78 навч. днів)
- **II семестр**: 08.01.2026 – 29.05.2026 (97 навч. днів)

Канікули:

- **Осінні**: з 25 жовтня по 2 листопада 2025 року (9 днів)
- **Зимові**: з 25 грудня 2025 року по 07 січня 2026 року (14 днів)
- **Весняні**: 21 березня по 29 березня 2026 року (9 днів)
- **Літні канікули**: з 1 червня по 31 серпня 2026 року

Навчальний рік - 175 навчальних днів

РОЗДІЛ IV. Організація освітнього процесу у 2025/2026 навчальному році

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України до постанови Кабінету Міністрів України від 20.08.2025 № 1003 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», листа Міністерства освіти і науки України від 22.08.2025 № 1/17526-25 «Про організацію 2025/2026 навчального року в закладах загальної середньої освіти», керуючись Рішенням Дніпровської міської ради VIII скликання від 23.07.2025 № 59/68 «Про організацію освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, підпорядкованих департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради, освітній процес у 2025/2026 навчальному році у закладі організується за змішаною (**очною та дистанційною**) формою навчання. На підставі заяв батьків здобувачів освіти організовано також **індивідуальну** форму навчання (екстернатну або сімейну (домашню) форму).

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у місті.

Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 року № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 року за № 1111/35394).

Освітній процес у закладі освіти організовано таким чином, що не призводить до перевантаження учнів, має безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти.

Тривалість уроків у 5-11-х класах встановлено наступним чином:
45 хвилин - для учнів 5-11 класів.

Безперервна тривалість навчальної діяльності з технічними засобами навчання (під час дистанційного навчання) упродовж навчального заняття для учнів 5-7 класів - не більше 20 хвилин; для учнів 8-9 класів - 20-25 хвилин; для учнів 10-11 класів на 1-й годині занять - 30 хвилин, на 2-й годині занять - 20 хвилин. Решта часу – робота з паперовими носіями чи виконання вправ.

Тривалість виконання домашніх завдань учнів у позанавчальний час становить не більше 1 години у 5-х класах, 1,5 години - у 6-9-х класах, 2 години - у 10-11-х класах.

Під час дії сигналу «Повітряна тривога» як за очною, так і дистанційною або змішаною формами навчання, педагогічні працівники повинні зупинити урок та зосередити увагу здобувачів освіти на необхідності переміщення в укриття та перебування там до завершення дії сигналу «Повітряна тривога». Учні та працівники закладу, що знаходяться на цей момент в закладі, переходять до найпростішого укриття за складеним маршрутом згідно планів евакуації до відповідного місця перебування кожного класу у супроводі вчителя. У разі можливої загрози дії педагогічних працівників та учнів мають бути спрямовані на мінімізацію ризиків для життя і здоров'я

Форми навчання у класах ліцею:

- 5-7 класи – **очна форма** – 307 учнів;
- 8-11 класи – **змішане навчання** – 616 учнів;
- 8-А, 9-В, 11-Д – **дистанційне** навчання – 82 учні;
- 5-11 класи – індивідуальна форма навчання – 87 учнів

Для класів із змішаним навчанням організовано 2 черги (враховуючи місткість найпростішого укриття): 1 тиждень – очна форма, 1 тиждень – дистанційна форма.

Класи	Кількість учнів	Форма навчання
8-Б, 8-В, 8-Г, 8-І	105	очно -І черга дистанційно – ІІ черга
9-А, 9-Б, 9-Г, 9-І	123	очно -ІІ черга дистанційно – І черга
10-А, 10-Б, 10-В, 10-Г, 10-Д, 10-І, 10-М	216	очно -ІІ черга дистанційно – І черга
11-А, 11-Б, 11-В, 11-І, 11-Г, 11-М	172	очно -І черга дистанційно – ІІ черга

Крім різних форм обов'язкових навчальних занять, в ліцеї передбачено також проведення індивідуальних, групових, факультативних занять та інших позакласних занять та заходів, які узгоджуються окремим розкладом і спрямовані на задоволення освітніх інтересів учнів та на розвиток їх творчих здібностей, нахилів і обдаровань.

Заклад забезпечує оптимальні умови освіти, відпочинку, спортивно-оздоровчими заняттями, проектно-дослідницької діяльності та екскурсійно-краєзнавчої роботи.

Графік проведення індивідуальних та факультативних занять організовано після закінчення основних занять з 16.00 – 17.30 в дистанційному або очному режимах.

Відповідно до статті 12 розділу ІІ Закону України «Про освіту» навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників основної та старшої школи, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання,

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів.

РОЗДІЛ V. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

1) **Базова середня освіта** здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року, і які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про початкову освіту), повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою закладу освіти, із урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 23.06.2025 № 734 «Про затвердження Порядку визнання на рівнях повної загальної середньої освіти результатів навчання, здобутих шляхом формальної та / або неформальної освіти у суб'єктів освітньої діяльності, розміщених за кордоном» рекомендацій Міністерства освіти і науки України, наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093. Зокрема, це може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування. У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких навчальних предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом директора закладу створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Зарахування учнів до проєктного класу (науково-педагогічний проєкт «Інтелект України») відбувається відповідно до чинного законодавства на підставі заяв батьків або осіб, які їх замінюють.

2) **Повна загальна (профільна середня) освіта** здобувається після здобуття базової середньої освіти. Учні, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну атестацію на 1 вересня поточного навчального року можуть розпочати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

РОЗДІЛ VI. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА II ступінь навчання (базова середня освіта)

6.1 II ступінь навчання

- 5-6 класи – перший цикл базової середньої освіти – адаптаційний
- 7-8 класи - цикл базового предметного навчання базової середньої освіти

Освітню програму для 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7-9-х класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) Ліцею №139 (далі – Освітня програма) розроблено на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2022 року № 972», відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 року № 235 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти») та освітньої програми науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», адаптаційний цикл (5–6 класи), затвердженої наказом ДСЯОУ від 21.06.2024 №01/101197.

6.1.1. Мета і завдання освітньої програми

Мета і завдання освітньої програми закладу ґрунтуються на визначеній Законом України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», що передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Базова середня освіта має такі цикли, як адаптаційний (5-6 класи) та базового предметного навчання (7-9 класи), що дають змогу враховувати вікові та індивідуальні особливості розвитку і потреби учнів, а також забезпечити просування індивідуальними освітніми траєкторіями.

Метою базової середньої освіти є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Реалізація мети базової середньої освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

- повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;

- забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;
- становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;
- формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;
- створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;
- формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;
- плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

Дана Освітня програма:

- відповідає структурі типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;
- визначає загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі повної загальної середньої освіти) в годинах, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;
- містить навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів відповідної типової освітньої програми;
- містить перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі;
- описує форми організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Освітня програма реалізує Стратегії розвитку закладу.

6.1.2. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі закладу відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному для цього типу освітнього закладу в Державному стандарті базової середньої освіти та Типовій освітній програмі 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7-9-х класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти). Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподіляється між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами. Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної

галузі в освітній програмі закладу освіти встановлено у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для 5-6-х класів на адаптаційному циклі згідно з типовим планом подано в таблиці 1.

Таблиця 1.

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		Програма закладу	Мінімальне*	Максимальне*	Програма закладу	Мінімальне*	Максимальне
Мовно-літературна**	На тиждень	11,5	10	13	11,5	10	13
	На рік	402,5	350	455	402,5	350	455
Математична	На тиждень	5	4	6	5	4	6
	На рік	175	140	210	175	140	210
Природнича	На тиждень	2	1,5	3	4	2	5
	На рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2	2	1,5	3
	На рік	35	35	70	70	52,5	105
Технологічна	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2
	На рік	52,5	35	70	52,5	35	70
Мистецька	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105	105
Міжгалузеві курси, груп. заняття	На тиждень	1,5			1,5		
	На рік	52,5			52,5		
Загальнорічна кількість навчальних годин	На тиждень	31	31		34	34	
	На рік	1085	1085		1190	1190	

Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28	28		31	31	
	На рік	980	980		1085	1085	

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для 7-8-х класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) подано в таблиці 2.

Таблиця 2

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	7 клас			8 клас		
		мін	макс	Програма закладу	мін	макс	Програма закладу
Мовно-літературна	на тиждень	9	12	11	8	12	11
	на рік	315	420	385	280	420	385
Математична	на тиждень	4	6	5	4	7	5
	на рік	140	210	175	140	245	175
Природнича	на тиждень	7	9	7	8	10	8
	на рік	245	315	245	280	350	280
Соціальна та здоров'язбережувальна	на тиждень	1	3	1	1	3	1,5
	на рік	35	105	35	35	105	52,5
Громадянська та історична	на тиждень	1,5	3	2	2	3	3
	на рік	52,5	105	70	70	105	105
Технологічна	на тиждень	1	2	1	1	2	1
	на рік	35	70	35	35	70	35
Інформатична	на тиждень	1	2	2	1,5	3	2
	на рік	35	70	70	52,5	105	70
Мистецька	на тиждень	1	3	2	1	2	1
	на рік	35	105	70	35	70	35
Фізична культура ¹	на тиждень	3	3	3	3	3	3
	на рік	105	105	105	105	105	105
Додаткові години	на тиждень	6,5		1	6,5		0,5
	на рік	227,5		35	227,5		17,5
Загальнорічна кількість навчальних годин	на тиждень	35		35	36		36
	на рік	1225		1225	1260		1260
Гранично допустиме навчальне навантаження	на тиждень	32		32	33		33
	на рік	1120		1120	1155		1155

6.1.3. Навчальний план (базова середня освіта)

У навчальному плані Ліцею № 139 визначено перелік навчальних предметів і інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також навчальні предмети і інтегровані (зокрема міжгалузеві) курси вибіркового освітнього компонента з урахуванням освітніх потреб учнівства, що відображається в навчальному плані освітньої програми закладу освіти у додатку 1.

У навчальному плані для як 5-6-х класів, так і 7-8-х поєднано різні освітні компоненти, зокрема, наявні як окремі навчальні предмети, так і інтегровані курси.

Так, у **мовно-літературній освітній галузі** для 5-6-х, 7-8 класів обрано такий варіант поєднання освітніх компонентів: українська мова, українська література, зарубіжна література, іноземна мова.

У **природничій освітній галузі** для 6 класу обрано інтегрований курс природничої освітньої галузі і географію.

Інтегрований курс природничої освітньої галузі у 5 - 6 класах вивчається за модельною навчальною програмою ("Пізнаємо природу", що має гриф "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України").

Для 7 - 8 класів обрано окремі навчальні предмети - біологія, географія, фізика, хімія.

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь у 5 - 6 класах реалізується через інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут, і доповнена курсом етичного спрямування «Етика» за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами.

У 8 -х класах для реалізації мети соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі поєднано такі обов'язкові освітні компоненти: інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі "Здоров'я, безпека та добробут" та курс "Підприємництво і фінансова грамотність".

У **громадянській та історичній освітній галузі** для 6-х класів обрано такий варіант поєднання освітніх компонентів: інтегрований курс громадянської та історичної освітньої галузі.

Для 7-8-х класів передбачено вивчення окремих предметів: історія України, всесвітня історія, громадянська освіта.

У **математичній освітній галузі** для 7 - 8 класів обрано вивчення окремих навчальних предметів - алгебри і геометрії.

У **мистецькій галузі** для 6-х класів та класів, що навчаються за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»: інтегрований курс «Мистецтво»,

Міжгалузеві інтегровані курси:

- 5-6 класи - курс STEM (математична, природнича, технологічна галузь);
- 7-і класи – курс «Драматургія і театр» (мовно-літературна та мистецька);
- 8 клас – Безпековий практикум (соціальна і здоров'язбережувальна галузь)

Додаткові години визначені для проведення групових занять:

- 6а, 6б, 7а класи – українська мова;
- 5а, 5б, 6в класи – STEM по 0,5 годин
- 8а, 8г класи – «Підприємництво та фінансова грамотність» - по 0,5 годин.
- 8в клас - математика

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не перевищує загальної кількості годин, визначеної цим навчальним планом.

6.1.4 Особливості організації освітнього процесу згідно програми базової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», затвердженої наказом ДСЯОУ від 31.08.2022 №01/10-86 (для 5і, 6і, 7і, 8і класів)

Програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі — Державний стандарт), затвердженого Кабінетом Міністрів України від 30 вересня 2020 р. №898 {Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 972 від 30.08.2022} та згідно з вимогами пункту другого розділу 2 Порядку проведення експертизи та затвердження освітніх програм повної загальної середньої освіти, розроблених не на основі типових освітніх програм, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 03 червня 2022 року № 520, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 липня 2022 року за № 778/38114.

Зміст Програми структуровано з урахуванням компетентнісного підходу та спрямовано «на кінцевий результат освітнього процесу — набуття учнем компетентностей». Програма спрямована не лише на набуття необхідних знань, а на їхнє застосування в різноманітних ситуаціях.

Унікальність Програми порівняно з іншими освітніми програми для базової середньої освіти виявляється в спрямованості на досягнення учнями успіху в навчанні в умовах вмотивованості до навчання; саморозвитку і прагнення постійно здобувати нові знання й навички. У Програмі значна увага приділяється не лише міжпредметним / міжгалузевим зв'язкам, а кожному конкретному предмету, що є особливо важливим у контексті майбутньої профільності навчання та вибору професії. Так, у Програмі реалізується комплексна модель формування в учнів ключових компетентностей, завдяки поєднанню предметно-тематичної, міжпредметної та виховної моделей. Зокрема, формування соціальної та громадянської компетентностей учнів 5-6, 7-8-х класів відбувається: на годинах спілкування, на уроках інтегрованих курсів «Навчаємося разом», «Історія: Україна і світ», «Пізнаємо природу. Моя планета Земля», «Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття», оскільки набуття учнями означених компетентностей належить до провідних цілей зазначених навчальних предметів. У зв'язку зі спрямованістю Проєкту на реалізацію основних положень STEM-освіти доцільним виявляється виділення годин варіативної складової на авторський курс за вибором «Еврика» - 0,5 годин на тиждень.

Особлива увага в Програмі приділена цифровій компетентності, адже сьогодні цифрові навички (наприклад, володіння комп'ютером, використання ІКТ, використання комп'ютерів для спілкування та участі у спільних мережах через інтернет, безпека в інтернеті, створення цифрового контенту) є актуальними.

Згідно з принципом єдності змістового та процесуально-діяльнісного компонентів освіти і відповідно до основних положень Концепції «Нова українська школа» в освітньому процесі учнів 5-6-х, 7-8 класів реалізуються:

- інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення;

- навчання на основі власних відкриттів, проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язання винахідницьких задач на основі теорії розв'язання винахідницьких задач тощо;
- технологія раціонального читання;
- технологія повного засвоєння навчальних одиниць;
- технологія збагачення освітнього процесу.

Навчальні плани для 5і, 6і, 7і, 8і класів (Додаток 2) розроблено на основі Базового навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання Державного стандарту

6.1.5. Модельні навчальні програми

Відповідно до навчального плану в освітній програмі зазначається перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, що містять опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами. (Додаток 3).

Ці модельні та/або навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти, заклад освіти під час формування переліку цих програм врахував низку чинників, а саме:

- особливості та потреби учнів певного закладу в досягненні обов'язкових результатів навчання,
- потенціал педагогічного колективу,
- ресурсне забезпечення закладу освіти,
- навчально-методичний супровід конкретних модельних програм,
- наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей,
- варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо.

Під час вибору модельних навчальних програм для освітньої програми закладу зверталась увага на раціональне використання навчального часу. Сформована з окремих модельних та/або навчальних програм освітня програма закладу є цілісним комплексом, кожен компонент якого реалізує свої цілі та функції у тісному взаємозв'язку з іншими компонентами для формування цілісної компетентної особистості. Ці взаємозв'язки реалізуються не лише на рівні базових знань з окремих предметів, а й на рівні досягнення очікуваних результатів та видів діяльності. Перелік модельних та/або навчальних програм в освітній програмі закладу охоплює досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей. Заклад освіти здійснив вибір модельних навчальних програм для закладів загальної середньої освіти з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерство освіти і науки України» (Наказ МОН №795 від 12 липня 2021 зі змінами).

На основі модельної вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі

з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах закладу загальної середньої освіти міста, району чи області є неприпустимим.

Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель має самостійно вибудовувати послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Адміністрація закладу загальної середньої освіти або працівники методичних служб можуть лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення, а не контролювати його.

6.1.6 Оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання учнів 5-6, 7-8 -х класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 реалізується відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

Результати навчання — це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Основні функції оцінювання:

формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
 констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);

діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);

коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);

орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);

мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);

розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);

прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);

виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація. **Формувальне оцінювання** спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах від 1 до 12.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове). Під час організації оцінювання результатів навчання здобувачів освіти визначаються:

- форми поточного і підсумкового оцінювання під час планування освітнього процесу на семестр;
- формулюються об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі; основою для формулювання таких навчальних цілей є обов'язкові і очікувані результати навчання, визначені Державним стандартом, відповідними модельними Навчальними програмами;
- відбувається ознайомлення учнів із критеріями та засобами оцінювання, за якими буде встановлюватися рівень досягнення ними результатів навчання на кінець навчального семестру та року, та ознайомлення із засобами оцінювання, якими буде встановлено результати навчання;
- учням надається зворотний зв'язок щодо їхніх результатів навчання за певний період, який має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним;
- акцентування робиться лише на позитивній динаміці досягнень;
- труднощі в навчанні обговорюються з учнями / ученицями індивідуально;
- зворотний зв'язок надається в письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності, інших умов;
- створюються умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);

- під час навчальної діяльності спрямовують учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям;

- створюються умови для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання;

- коригування освітнього процесу - з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета / інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

- усного опитування (індивідуальне, групове тощо);
- спостереження;
- аналіз портфоліо;
- письмові завдання (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);
- практичні завдання (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах);
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- навчальний проект;
- робота з картами, діаграмами;
- заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);
- завдання із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);
- самооцінювання, взаємооцінювання;
- комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо. Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначаються вчителями з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета/інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

До оцінювання наскрізних умінь може долучатися шкільний психолог. Оцінювання результатів навчання учнів передбачає гнучкості. Підходи до оцінювання спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти та автономії вчителя.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Під час оцінювання результатів навчання враховується дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей). У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), вчитель може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню повторно проходження оцінювання. Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Метою **підсумкового оцінювання** є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувачі освіти, з обов'язковими / очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель встановлює самостійно. Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання») з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель може запропонувати учням:

1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;

2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляються семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну

оцінку за семестр з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Оцінка за семестр може бути скоригованою. Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок.

Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року.

Річне оцінювання також може бути скоригованим. Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень (Додаток 3 до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»).

Результати ДПА — у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.

6.1.7 Критерії та шкала оцінювання.

Загальні критерії оцінювання (додаток 1 наказу МОН України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання») визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями (додаток 2 наказу МОН України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»).

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання. Додаток 3. Опис кожного бала шкали оцінювання подано в додатках з урахуванням структури компетентності (знання, уміння, цінності, ставлення) і наскрізних у всіх ключових компетентностях умінь (читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критично й системно мислити, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми, творчість, ініціативність, здатність співпрацювати з іншими людьми).

6.1.8 Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти визначені відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначені завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. (Додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України МОН України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»).

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

6.2 ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІІ СТУПЕНЯ ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (9-ті КЛАСИ)

6.2.1 Загальні положення

Освітня програма базової середньої освіти ІІ ступеня Ліцею № 139 (далі - Освітня програма) розроблена на виконання на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року [№ 1392](#) "Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», відповідно до Типової освітньої програми базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня».

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі - Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження;
- обґрунтування навчального плану (тривалість вивчення предметів, взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення)
- очікувані результати навчання учнів;
- навчальні програми, які мають гриф "Затверджено Міністерством освіти і науки України" і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

6.2.2. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для 9-х класів - 1260 годин на навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах ІІ ступеня Ліцею № 139 (далі -навчальний план).

6.2.3. Обґрунтування навчального плану базової середньої освіти

Навчальний план базової середньої освіти ліцею № 139 для 9-х класів передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову. (Додаток 6)

Навчальний план для 9-х класів складено:

9-А, 9-Г класи – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня з навчанням українською мовою, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405, таблиця 1;

- для 9-Б, 9-В – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня з поглибленим вивченням окремих предметів (англійської мови), затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405, таблиця 8;

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Варіативна складова визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів. (Додаток 5).

В **9-Б, 9-В** класах, навчальні плани яких сформовано за таблицею 8 – підсилено інваріативну складову з англійської мови, а саме, збільшено на 2 години (до 5 годин на тиждень).

У **9-А, 9-Г** класах - навчальні плани сформовано за таблицею 1 Типової освітньої програми (наказ МОН від 20.08.2018 № 405) збільшено на 1 годину кількість годин на вивчення математики (до 5 годин на тиждень). Години математики розподілені наступним чином: алгебра – 3 години, геометрія – 2 години.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план Ліцею № 139 містить усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів Типової освітньої програми (Таблиця 1 і таблиця 8). Тижневе навчальне навантаження на учнів не перевищує санітарно-гігієнічних норм.

Для недопущення перевантаження учнів також враховано їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). При оцінюванні учнів допускається врахування результату їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Варіативну складову навчального плану було використано на всебічний розвиток учнів та додаткове вивчення предметів інваріантної складової з предметів математики, української мови. З метою подолання освітніх втрат під час дистанційного навчання у навчальному плані передбачено індивідуальні заняття з базових предметів:

- Математика – 1 год. для учнів 9а і 9г класів
- Англійська мова – 1 год. для учнів 9а і 9г класів

Крім того, варіативну складову навчального плану було спрямовано на розвиток духовно-моральної культури, естетичних смаків учнів та всебічного розвитку особистості.

Так, факультативний курс «Українська сувенір» введено до навчального плану для учнів 9-А класу, але ж цей курс матимуть можливість відвідувати всі бажаючі, які навчаються в паралелі 9-х класів.

Факультативний курс «Зроби свій вибір», який буде викладатися практичним психологом закладу, матиме на меті введення учнів у світ професій, формування у здобувачів освіти готовності до професійного самовизначення, насамперед виявлення й розвиток схильностей і здібностей, формування мотивів вибору професії, професійних інтересів, моральних та інших якостей, важливих для майбутньої трудової діяльності.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 03.06.2025 № 808 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України» у 2025/2026 навчальному році організовано поділ класів на групи при вивченні предметів:

- англійської мови 9-А, 9-Б, 9-Г, 9-І класах)
- інформатики (9-х класах).

6.2.4. Навчальний план для класу, що навчається за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Навчальний план для 9-І класу складено за Типовим навчальним планом закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 03.02.2021 № 140.

У базовій школі у межах курсу «Навчаємося разом» інтегрується матеріал навчальних предметів «Основи здоров'я», «Підприємництво та фінансова грамотність». Навчальна програма зазначеного курсу містить змістові модулі, які реалізують окремі завдання названих курсів, що надало можливість оптимізувати навчальне навантаження учнів і разом з тим виконати вимоги навчальних програм із зазначених предметів у повному обсязі. З метою реалізації цілей і завдань Проєкту до навчального плану закладів загальної середньої освіти 5-9 класів уведено інтегрований курс «Технології». Кількість годин, визначена навчальним планом не перевищує показники, визначені Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). Так, у закладах загальної середньої освіти за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до [Закону України](#) "Про загальну середню освіту".

6.2.5. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України 23 листопада 2011 року № 1392 визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння</p>

		<p>важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p>

		Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як "Екологічна безпека й сталий розвиток", "Громадянська відповідальність", "Здоров'я і безпека", "Підприємливість і фінансова грамотність" спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

6.2.6 Наскрізні лінії та освітні галузі

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища;
- окремі предмети або предмети за вибором;
- роботу в проектах; - позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
-----------------	------------------------

Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на

практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- ✓ Мови і літератури
- ✓ Суспільствознавство
- ✓ Мистецтво
- ✓ Математика
- ✓ Природознавство
- ✓ Технології
- ✓ Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Зміст освітніх галузей, їх складові, державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідають завданням основної і старшої школи у їх послідовному взаємозв'язку. Зміст кожної освітньої галузі структурується та реалізується за навчальними предметами і курсами, програми яких затверджує МОН. Програми, за якими навчатимуться учні 9-х класів наведено у Додатку 8.

6.2.7. Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

6.2.8. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Навчальні досягнення учнів у закладі оцінюють відповідно до вимог законодавства:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки

України від 08.05.2019 № 621), зареєстрований у Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

- Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2006 № 496.

Навчальні досягнення здобувачів освіти 9-х класів оцінюються відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів затверджених наказом міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 13.04.2011 № 323 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.05.2011 за № 566/19304, наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки [№ 1009 від 19.08.2016](#) }

Основні види оцінювання здобувачів освіти — поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація. Поточний контроль здійснюють шляхом виконання різних видів завдань, передбачених навчальною програмою, зокрема для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти протягом семестру. Окрім того, поточний контроль здійснюють під час практичних та лабораторних занять, а також за результатами перевірки контрольних, самостійних робіт, індивідуальних завдань. Результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюють шляхом державної підсумкової атестації у формах згідно із Порядком проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом МОН від 07.12.2018 № 1369.

Для відстеження результатів навчання учнів у закладі проводиться:

- моніторинг навчальних досягнень учнів — один раз на семестр;
- моніторинг наступності між ланками освіти за окремим планом — на початку та наприкінці навчального року.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

I початковий рівень, коли в результаті вивчення навчального матеріалу учень: називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо; за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер. Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учнів з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. При цьому **річна оцінка** не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо. Відповідно до чинних нормативних актів семестрове оцінювання може підлягати коригуванню. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2006 № 496.

РОЗДІЛ VII ОСВІТНЯ ПРОГРАМА III ступінь навчання (повна загальна середня освіта)

7.1. Загальні положення

Освітня програма повної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) Ліцею № 139 (далі Освітня програма III ступеня) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392, на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408, зі змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2025 № 890.

Освітня програма III ступеню Ліцею № 139 окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392

Освітня програма III ступеню визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції;
- очікувані результати навчання учнів, пропонований зміст окремих предметів, логічну послідовність їх вивчення;
- форми організації освітнього процесу
- інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

7.2. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11 класів складає 2660 годин/навчальний рік:

- для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,
- для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Навчальні плани для 10-11 класів, розроблені відповідно до Державного стандарту, містять загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах. Детальний розподіл тижневого навчального навантаження для кожного класу окреслено в Навчальних планах (Додаток 8).

Навчальні плани містять тижневий обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачають години на факультативи, індивідуальні заняття. Освітня програма III ступеню Ліцею № 139 складена за другим варіантом Типової освітньої програми (Таблиця 2), що містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів. До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова» (англійська), «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

7.3. Обґрунтування навчального плану

В Навчальних планах враховано мінімальну кількість тижневих годин на вивчення кожного базового предмету, що мають забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів учениць згідно з вимогами Державного стандарту. Частина навчальних годин Навчального плану призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Для кожного класу (враховуючи його профіль) збільшено кількість годин на вивчення базових предметів за рахунок додаткових годин Навчального плану.

Профілі класів та предмети, години яких підсилено:

- **В паралелі 10-х класів:**

№	Клас	Профіль	Профільний предмет (години)	Підсилено предмети:
1.	10-А	Філологічний	українська мова – 4 год. (2+2)	Англійська мова – 3 год. (2+1); Математика – 5 год. (3+2): алгебра – 3 год. геометрія – 2 год.
2.	10-Б	Історичний	Історія України – 3 год. (1,5+1,5) Українська мова – 4 год. (2+2)	Англійська мова – 3 год. (2+1); Математика – 4 год. (3+1): алгебра – 2 год., геометрія – 2 год.
3.	10-В	Інформаційно-технологічний	Інформатика – 3 год. (1,5+1,5)	Математика – 6 год. (3+3): алгебра – 3 год. геометрія – 3 Англійська мова – 3 год. (2+1);
4.	10-Г	Філологічний	Українська мова – 4 год. (2+2)	Українська література – 3 год. (2+1) Англійська мова – 3 год. (2+1); Математика – 4 год. (3+1):

				алгебра – 2 год., геометрія – 2 год.
5.	10-Д	Англійський	Англійська мова – 5 год. (2+3)	Українська мова – 3 год. (2+1) Математика – 4 год. (3+1): алгебра – 2 год., геометрія – 2 год.
6.	10-М	3 поглибленням математики	Математика – 6 год.: алгебра – 3 год., геометрія – 3 год.	Українська мова – 3 год. (2+1) Англійська мова – 3 год. (2+1);
7.	10-І	Інтелект України	Українська мова – 4 год. (2+2)	Історія: Україна і світ. Громадянська освіта- 4 год. (3+1)

В паралелі 11-х класів:

№	Клас	Профіль	Профільний предмет (години)	Підсилено предмети:
1.	11-А	Філологічний	українська мова – 4 год. (2+2)	Англійська мова – 4 год. (2+2); Математика – 5 год. (3+2): алгебра – 3 год. геометрія – 2 год.
2.	11-Б	Філологічний	Українська мова – 4 год. (2+2) Українська література – 4 год. (2+2)	Англійська мова – 3 год. (2+1); Математика – 4 год. (3+1): алгебра – 2 год., геометрія – 2 год.
3.	11-В	Історичний	Історія України – 3 год. (1,5+1,5)	Англійська мова – 3 год. (2+1); Математика – 5 год. (3+2): алгебра – 3 год., геометрія – 2 год. Українська мова – 3,5 год. (2+1,5)
4.	11-Г	Філологічний	Українська мова – 4 год. (2+2)	Англійська мова – 4 год. (2+2); Математика – 5 год. (3+2): алгебра – 3 год., геометрія – 2 год.

5.	11-Д	Філологічний	Українська мова – 4 год. (2+2)	Англійська мова – 4 год. (2+2); Математика – 5 год. (3+2): алгебра – 3 год., геометрія – 2 год.
6.	10-М	Філологічний з поглибленим вивченням математики	Українська мова – 4 год. (2+2)	Математика – 6 год. (3+3): алгебра – 4 год., геометрія – 2 год. Англійська мова – 3 год. (2+1);
7.	11-І	Інтелект України	Англійська мова – 5 год.	Українська мова – 3 год. (2+1) Історія: Україна і світ. Громадянська освіта- 4 год. (3+1)

Профілі навчання сформовано закладом освіти з урахуванням можливості забезпечення її якісної реалізації. Рішення про вибір профільного предмета (профільних предметів) було прийнято закладом освіти, враховуючи освітні потреби учнів, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу тощо. Іноземна мова на профільному рівні вивчається за умови поглибленого вивчення її на рівні базової середньої освіти. Розподіл годин для формування відповідного профілю навчання здійснено закладом освіти, враховуючи те, що: на профільному рівні може вивчатись один або декілька предметів з однієї або різних освітніх галузей. Кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених Навчальним планом на вивчення відповідного базового предмета, до яких додається необхідна кількість годин із відведених із додаткових годин Навчального плану.

Вивчення базового предмета «Фізика і астрономія» здійснюватиметься як два окремі предмети - «Фізика» (за програмою авторського колективу під керівництвом Локтева В. М.) і «Астрономія» (за програмою авторського колективу під керівництвом Яцківа Я. Я.), які зазначаються в Навчальному плані. Розподіл годин між предметами фізики і астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм. В 10 класі вивчається фізика (3 години на тиждень), в 11-х класах – фізика (3 години на тиждень) і астрономія (1 година на тиждень). Вивчення екології у 10-11-х класах буде здійснюватися у курсі вивчення біології. Предмет буде мати назву «Біологія та екологія». Базовий предмет математика буде вивчатися окремими предметами – алгебра і геометрія.

На вивчення навчального предмету «Захист України» згідно з оновленою програмою виділено 2 години на тиждень. Навчання буде організовано в осередку закладу 1 раз на місяць – 8 годин.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечуватиметься вибірково-обов'язковими предметами: «Інформатика» і «Мистецтво».

Поділ годин обов'язково-вибіркових предметів для циклу старшої школи (по 3 години – в першому та другому році навчання) розподілено наступним чином:

Навчальний рік	10 клас	11 клас
2025/2026	10-А, 10-Б, 10-Г, 10-М, 10-Д 1,5 год. - «Інформатика», 1,5 год. - «Мистецтво»	10-А, 10-Б, 10-В 10-Г, 10-М, 10-Д 1,5 год. - «Інформатика», 1,5 год. - «Мистецтво»

Варіативну складову навчального плану було використано на факультативи, індивідуальні заняття, консультації з предметів, обов'язкових для складання державної підсумкової атестації.

Так, введено години індивідуальних занять і консультацій з предметів:

- української мови - для учнів 10-Б, 11-А – по 1 годині на тиждень і для учнів 10-Г, 10-М, 11-Б, 11-В – по 0,5 год. на тиждень;
- англійської мови – для учнів 10-А і 11-Г – по 0,5 годині на тиждень;
- математики – для учнів 10-А - по 1 годині на тиждень, для учнів 10-Д, 11-А, 11-Д і 11-М класів – по 0,5 годин на тиждень;
- фізики – для учнів 10-А, 11-М, 11-Д класів – по 1 годині на тиждень;
- хімії – 10-В клас – по 1 год. тиждень
- біології – для учнів 11-Г класу – по 1 годині на тиждень;

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб учнів учениць у галузях і реалізуються за рахунок додаткових годин Навчального плану. Так, факультативними курсами для учнів старшої школи було обрано курси психологічного спрямування, для розвитку у старшокласників самосвідомості та самовизначення. Адже, в юнацькому періоді у людини з'являється стрімке прагнення до самовдосконалення, інтерес до життя й навчання. Водночас, саме в цей молоді люди, як правило, не в змозі вірно визначити й спланувати свій життєвий шлях. Багато хто в цьому віці ще відрізняється тривожністю, емоційною напругою, песимістично сприймає навколишній світ і побоюється робити життєвий вибір. Майбутнє частіше здається нечітким і викликає тривогу, особливо це стає актуальним в роки війни. А що значить бути успішним і щасливим? Це насамперед духовна гармонія, здоров'я й здоровий спосіб життя, міцна щаслива сім'я, бажання й можливість допомагати людям, самореалізація людини й можливість заробляти на життя тим, до чого є покликання. Тому так важливо надавати необхідну та своєчасну інформацію старшокласникам, яка допоможе їм стати успішними та залишатися такими в майбутньому. Саме в цьому й полягає головна мета факультативного курсу «Психологія життєвого успіху», який передбачений у навчальному плані для учнів паралелі 10-х класів

Шлях до самопізнання, самовиховання, аналізу власних вчинків, осмислення дружби та кохання – можливість саме такого розвитку старшокласників зможе надати факультативний курс «Психологія сімейних стосунків». Він відіграє важливу роль у підготовці молоді до дорослого життя. Підготовка до вступу в шлюб, до майбутнього подружжя – невід'ємна складова загальної системи виховання молодого покоління. Магістральним завданням підготовки до сімейного життя є допомога молоді у формуванні подружніх та батьківських ролей, у навчанні того, як виявляти й вирішувати пов'язані з сімейним життям проблем. Вивчення цього факультативного курсу передбачається для учнів 11-х класів протягом навчального року (1 година на тиждень).

Курси психологічного спрямування «Психологія життєвого успіху» та «Психологія сімейних стосунків» для учнів 10-11-х класів будуть викладатися кваліфікованим практичним психологом закладу.

На факультативних заняттях «Основи підприємництва. Фінансова грамотність» учні 10-М, 11-І, 10-І класу зможуть отримати знання про фінансову систему, фінансові установи та послуги, що ними пропонуються, а також стануть в нагоді для розвитку вмінь керувати власними фінансами та відповідально користуватися фінансовими послугами. Для проведення таких факультативних занять передбачено залучення кваліфікованих спеціалістів з кафедри економіки Дніпровської політехніки.

Факультативний курс «Технології сучасного виробництва», введений у програму для учнів 10-В, 11-Б, 11-В класів, має на меті розширення уявлень випускників про сучасні технології виробництва, ознайомлення їх з сучасними професіями. Так, наприклад, учні матимуть можливість побачити перспективи такої спеціальності як мехатроніка та робити свої перші спроби у моделюванні роботів та їх програмуванні.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). Так, за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 зі змінами внесеними наказами № 921 від 17.08.2012 та № 401 від 08.04.2016, № 808 від 03.06.2025 у 2025/2026 навчальному році організовано поділ класів на групи при вивченні предметів:

- англійської мови (у 10-11-х класах, крім 11-Б, 11-І класах),
- інформатики (у всіх 10-11 класах).
- української мови (у 10-Г і 11-Д класі, так як цей клас має відповідний профіль)

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мови і літератури;
- суспільствознавство;

- мистецтво;
- математика;
- природознавство;
- технології;
- здоров'я і фізична культура.

Зміст кожної освітньої галузі структурується та реалізується за навчальними предметами. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах, затверджених Міністерством освіти і науки України. Перелік програм подано у додатку 9).

7.4 Очікувані результати навчання здобувачів освіти

У рамках навчальних програм подано:

- очікувані результати навчання (знаннєвий, діяльнісний, ціннісний компоненти);
- пропонований зміст предмета;
- реалізації в змісті предмета наскрізних змістових ліній;
- внесок предмета у формування ключових компетентностей (компетентнісний потенціал предмета).

Освітня програма забезпечує досягнення учнями ученицями результатів навчання, визначених Державним стандартом, і ключових компетенцій, визначених Законом України «Про освіту».

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Навчання за наскрізними змістовими лініями реалізується насамперед через: організацію освітнього середовища; окремі предмети, роль яких при навчанні за наскрізними лініями різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний Цикл пов'язаний із конкретною змістовою лінією; предмети за вибором; роботу в проектах; позаурочну навчальну роботу і роботу гуртків. Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досяжні, якщо використовувати діяльнісний підхід, проблемне навчання, проектні технології, ситуаційні справи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень для 10-11-х класів окреслено у навчальному плані (Додаток № 8).

7.5 Форми організації освітнього процесу в старших класах

Форми та методи навчання кожен вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, різні типи уроків (уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, уроки-«суди», урок-дискусійна група, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри), практичні заняття, заліки, співбесіди тощо.

Методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Засвоєння нового матеріалу пропонується через лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

7.6 Оцінювання здобувачів освіти старшої школи

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 р. № 329 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України від 11 травня 2011 р. за № 566/19304), та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 р. № 1222.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

I початковий рівень, коли в результаті вивчення навчального матеріалу учень: називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо; за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і

послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, скласти план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер. Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

Використовуються види оцінювання – тематична, семестрова, річна.

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому враховується динаміка особистих навчальних досягнень учнів з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок.

Річна оцінка –не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо.

Семестрові оцінки можуть підлягати коригуванню. **Коригування семестрової оцінки** проводиться згідно з пунктом 3.2 Інструкції з ведення класного журналу 5 – 11(12) класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти Профільна середня освіта у Ліцеї № 139 здобувається після здобуття базової середньої освіти. Учні, які здобули базову середню освіту на 1 вересня 2025 року розпочинають здобуття у 2025/2026 н.р. профільної середньої освіти.

7.7 Освітні галузі та навчальні програми

Освітню програму Закладу для II ступеня (9 -і класи) і III ступеня укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури (українська мова, українська література, іноземна мова, зарубіжна література)
- Суспільствознавство (історія України, всесвітня історія, основи правознавства).

- Мистецтво (музичне мистецтво, образотворче мистецтво, мистецтво)
- Математика (математика, алгебра, геометрія).
- Природознавство (природознавство, біологія, географія, фізика, хімія, астрономія).
- Технології (трудове навчання, інформатика, робототехніка).
- Здоров'я і фізична культура (основи здоров'я, фізична культура).

В межах освітньої галузі «Суспільствознавство» вивчаються предмети «Історія України», «Всесвітня історія» (9-11 класи), предмет «Основи правознавства» (9 класи). Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується у 9-11-х класах через навчальні предмети «Українська мова», «Українська література», «Англійська мова», «Зарубіжна література»; освітня галузь «Мистецтво» реалізується інтегрованим курсом «Мистецтво» у 9-11 класах, освітня галузь «Технології» реалізується у 9-х класах через предмети «Трудове навчання» та «Інформатика», освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» - окремими предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура», освітня галузь «Математика» - через предмети «Алгебра» у 9-11 класах, «Геометрія» у 9-11 класах, галузь «Природознавство» - через предмети - «Біологія», «Географія», «Фізика» та «Хімія» у 9-11 класах. Вивчення іноземної мови надає можливість більш глибоко вивчати та досліджувати історію і культуру різних країн та народів. Вивчаючи іноземну мову, здобувачі освіти розвивають своє креативне мислення.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах. (Додаток 8)

РОЗДІЛ VIII ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості освіти Закладу реалізується відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Комунального закладу освіти Дніпровський ліцей №139 Дніпровської міської ради, розробленого відповідно до вимог Закону України «Про освіту», затвердженого наказом директора Закладу.

Внутрішня система забезпечення якості в закладі включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності (положення Закладу, затверджене наказом директора; оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників Закладу;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління Законом;
- створення в Закладі інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.

Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Загальні положення (завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти):

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Процедури забезпечення якості:

- розроблення, затвердження, здійснення моніторингу та періодичний перегляд освітніх програм;
- забезпечення прозорості та зрозумілої політики щодо здобувачів освіти на усіх стадіях навчання – від зарахування до випуску, включаючи щорічне оцінювання здобувачів освіти;
- щорічне оцінювання педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників, забезпечення умов для підвищення ними своєї кваліфікації, застосування чесних та прозорих процесів щодо прийняття на роботу та розвиток персоналу (кадрова політика);

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом (інформаційний менеджмент);
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- забезпечення публічності інформації про освітню, адміністративну, економічну та інші види діяльності закладу.

Оцінювання здобувачів освіти:

- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу.

Критерії базової та повної загальної середньої освіти реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: *початковий, середній, достатній, високий*, затверджені наказом Міністерства освіти і науки від 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. За № 566/19304.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові.

Компоненти системи внутрішнього забезпечення якості:

- виконання навчальних планів та освітньої програми (контроль за виконанням),
- кадрове забезпечення освітньої діяльності (створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (оновлення методичної бази освітньої діяльності);
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), якості знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- академічна доброчесність.

РОЗДІЛ ІХ. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

Інклюзивне навчання є способом організації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої освіти, яке організовується за інституційною (денною або вечірньою) формою здобуття освіти та передбачає включення дитини з особливими освітніми потребами до освітнього процесу спільно з іншими учнями класу.

Інклюзивний клас - це клас у закладі загальної середньої освіти, в якому серед інших учнів навчаються одна, дві або три дитини з особливими освітніми потребами. При цьому особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу для таких дітей забезпечується шляхом створення для кожного учня індивідуальної програми розвитку, адаптації або модифікації навчального матеріалу асистентом вчителя, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, забезпечення учня спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку.

Організація такого навчання з наданням психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872 (із змінами).

Згідно зі статтею 20 Закону України «Про освіту» інклюзивні або спеціальні класи утворюються в обов'язковому порядку на підставі заяви батьків дитини з особливими освітніми потребами, до якої обов'язково додається висновок інклюзивно-ресурсного центру та, за потреби, інші документи, визначені Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН від 16.04.2018 № 367, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р. за № 564/32016).

Порядком організації інклюзивного навчання визначено, за якими освітніми програмами, підручниками, методичними підходами організовується навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі, надані рекомендації щодо складання розкладу уроків для дітей з особливими освітніми потребами.

Індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма розробляються відповідно до особливостей інтелектуального розвитку учня. Безпосередня організація інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти здійснюється командою психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами закладу освіти. Основні принципи, завдання та функції, а також порядок організації діяльності команди супроводу визначені у Положенні про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами у закладі освіти.

У закладі учням, що мають особливі освітні потреби надаються послуги психолога.

Асистент вчителя та асистент учня

Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу забезпечують асистенти вчителя. Соціальну послугу супроводу під час інклюзивного навчання учня надає асистент учня. Відповідно до частини шостої статті 16 Закону України «Про соціальні послуги» така соціальна послуга є однією з базових соціальних послуг, надання якої регламентується цим Законом та державним стандартом соціальної послуги.

РОЗДІЛ X. ІНДИВІДУАЛЬНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Відповідно до ст. 9 Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 загальна середня освіта може бути організована за індивідуальною формою. З метою охорони життя, поліпшення здоров'я дітей, створення рівного доступу до здобуття якісної освіти в закладі організована індивідуальна форма навчання, а саме сімейна (домашня), екстернат та педагогічний патронаж.

10.1 Педагогічний патронаж

Педагогічний патронаж організовано відповідно до нормативно-правових актів:

- статті 9 Закону України «Про освіту»,
- Закону України «Про загальну середню освіту»,
- Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.02.2021 № 160), з метою охорони життя, поліпшення здоров'я дітей, створення рівного доступу до здобуття якісної освіти, на підставі документів, наданих батьками здобувачів освіти,
- на підставі заяв батьків, довідок ЛКК, протоколів засідання ЛКК, посвідчень дитини-інваліда.

Для здобувачів освіти, яким організовано індивідуальну форму навчання (педагогічний патронаж), заклад освіти забезпечує реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії шляхом розроблення індивідуальних навчальних планів, організовує проведення консультацій, надає доступ до безкоштовного користування підручниками, навчальними посібниками та іншою літературою бібліотечного фонду. Батьки здобувачів освіти ознайомлюються із порядком організації відповідної форми здобуття освіти.

Для кожного учня розроблюються індивідуальні навчальні плани, що визначають послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії. Індивідуальні навчальні плани погоджуються батьками учнів та затверджуються директором школи.

Індивідуальні навчальні плани, що розробляються на основі освітньої програми закладу освіти (Типових освітніх програм), охоплюють всі навчальні предмети інваріантної частини відповідно до навчального плану освітньої програми, обраної для засвоєння здобувачем освіти.

Виконання індивідуального навчального плану та результати оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти фіксуються в окремому журналі.

Оцінювання навчальних досягнень і атестація здобувачів освіти за індивідуальною формою здійснюється відповідно до законодавства у сфері загальної середньої освіти та особливостей. До здобувачів початкової освіти, які навчаються за Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року N 87 (далі - Державний стандарт початкової освіти), застосовується формувальне, завершальне (підсумкове) оцінювання (залежно від особливостей індивідуальної форми здобуття освіти згідно з цим Положенням). Засоби оцінювання визначає педагог з урахуванням змісту індивідуального навчального плану здобувача освіти. Результати оцінювання та рекомендації батькам щодо організації подальшого навчання зазначаються у свідоцтві досягнень, що видається відповідно до Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року N 762, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 року за N 924/27369.

10.2 Сімейна (домашня) форма здобуття освіти

Здобуття освіти за сімейною (домашньою) формою можливе для осіб віком до 18 років, батьки яких виявили бажання організувати освітній процес самостійно з урахуванням здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду своїх дітей, для забезпечення їх індивідуального темпу здобуття освіти. Відповідальність за здобуття освіти дітьми на рівні не нижче стандартів освіти несуть батьки. Для спостереження за навчальним поступом здобувачів освіти батьки можуть використовувати портфоліо, в якому фіксуються навчальні досягнення.

Зарахування (переведення) на сімейну (домашню) форму навчання здійснюється на підставі заяви батьків відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 року № 8 (у редакції наказу МОН від 10 липня 2019 № 955).

Для запобігання порушенням прав дітей та забезпечення виконання обов'язків батьків заклад освіти інформує відповідну службу у справах дітей про здобувачів освіти, зарахованих (переведених) на сімейну (домашню) форму.

Здобувачі освіти за сімейною (домашньою) формою проходять оцінювання навчальних досягнень не рідше ніж 2 рази на рік, у тому числі підсумкове (семестрове/піврічне та річне), а також атестацію. Завдання для підсумкового оцінювання та атестації здобувачів освіти складає заклад освіти з урахуванням очікуваних результатів навчання, встановлених в освітній програмі

та навчальних програмах з окремих предметів, а також особливостей засвоєння освітньої програми, визначених індивідуальним навчальним планом.

Якщо за результатами підсумкового оцінювання та/або атестації здобувачів освіти встановлено рівень їх навчальних досягнень не нижче середнього, вони можуть продовжувати навчання за сімейною (домашньою) формою.

Якщо за результатами підсумкового оцінювання здобувачів освіти за одним або кількома навчальними предметами встановлено початковий рівень їх навчальних досягнень або здобувачі освіти не пройшли підсумкового оцінювання без поважних причин, вони можуть повторно пройти оцінювання протягом місяця (у межах навчального року). Батьки мають створити умови, які забезпечують підвищення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти і повторне проходження ними оцінювання. Якщо за результатами повторного оцінювання здобувачів освіти встановлено початковий рівень їх навчальних досягнень, вони можуть бути переведені на інституційну форму здобуття освіти відповідно до рішення педагогічної ради закладу освіти.

Забезпечення процесу формування компетентностей в закладі буде здійснюватися через: діяльнісну спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, практичну спрямованість навчання, встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, що посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду.

10.3 Екстернат

Зарахування на екстернат здійснюється відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 року № 8 зі змінами (у редакції наказів МОН від 10 липня 2019 № 955, № 160 від 10.02.2021).

Екстерни складають річне оцінювання та атестацію.

Річне оцінювання проводиться з усіх навчальних предметів, обов'язкових для вивчення відповідно до освітньої програми.

Результати річного оцінювання оформлюються протоколом оцінювання.

Оцінювання проводиться, як правило, до закінчення навчального року.

РОЗДІЛ XI Організація освітнього процесу для учнів, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації і здобувають освіти одночасно в закладах освіти країн перебування та України

У 2025/2026 навчальному році з метою забезпечення державних гарантій здобувачам загальної середньої освіти, які в умовах режиму воєнного стану в Україні були вимушені змінити місце навчання та проживання, виїхавши за кордон, з метою надання доступу до знань та можливості навчатися кожному учаснику освітнього процесу, незалежно від місця їх перебування, пропонується використовувати дистанційну форму навчання, сімейну або екстернатну.

Учням, що обрали дистанційну форму навчання, пропонується поєднання навчання в синхронному режимі, використовуючи сервіси Google Meet, Zoom і також асинхронному режимі, застосовуючи платформи Classroom, Nz.ua. Такі режими мають поєднуватися здобувачами освіти в індивідуальному порядку (в залежності від умов) для забезпечення найефективнішого навчання. Відповідно ці учні забезпечуються матеріалами для додаткового самостійного опрацювання тем (презентації, відео фрагменти, фільми, відео уроки, тести). Для кожного навчального предмета визначено мінімальну кількість обов'язкових робіт у кожній темі для можливості визначення рівня засвоєння знань учням.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованими на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів у відповідній галузі, визначені Державним стандартом.

Для здобувачів освіти, які були вимушені змінити місце навчання та проживання, виїхавши за кордон, та для тих учнів, хто повертається до навчання в українській школі, також передбачена процедура визнання тих результатів, які вони здобули за кордоном.

Механізм організації та здійснення процедури визнання результатів навчання громадян України, здобутих за кордоном (крім держави-агресора / окупанта); процедуру подання та розгляд заяв про визнання результатів навчання; порядок зарахування результатів формальної освіти без додаткового оцінювання шляхом співвіднесення шкал оцінювання; процедуру оцінювання та зарахування результатів неформальної освіти; особливості визнання результатів навчання з предметів українознавчого компонента; створення міжвідомчої комісії для організації обліку суб'єктів освітньої діяльності за кордоном, визначено Постановою Кабінету Міністрів України від 23.06.2025 № 734 «Про затвердження Порядку визнання на рівнях повної загальної середньої освіти результатів навчання, здобутих шляхом формальної та / або неформальної освіти у суб'єктів освітньої діяльності, розміщених за кордоном». Особливості

забезпечення безперервності здобуття освіти дітьми в умовах воєнного стану, питання оцінювання і визнання результатів навчання, зарахування до закладу освіти, видачі документів про результати навчання та/або здобуття освіти в умовах воєнного стану представлені у Методичних рекомендаціях щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджених наказом МОН від 13 червня 2024 № 836 (у редакції наказу МОН від 20.08.2025 № 1162).